

Workshop: Slim scholen, veilig medicijnen delen

Kennismiddag VGN 3 oktober 2024

**samen voor
medicatieoverdracht**

Francisca van Dijk

*Adviseur Medicatieveiligheid en scholing bij IVM
(Instituut Verantwoord Medicijngebruik)*

Programma

- Introductie en inventarisatie
- Scholing vs gedrag vs inschatten veiligheid
- Leidraad Bekwaamheid + IGJ toetsingskader
- Rol zorgorganisatie en medewerker
- Verschil voorbehouden en risicovolle handelingen
- In groepjes: beleid over omgaan met stagiaires
- Nabespreken en aanbevelingen - wat zijn je volgende stappen?

Leidraad Bekwaamheid

Een zorgmedewerker die bekwaam is om medicatie te geven voldoet aan de volgende kenmerken:

1. Je hebt voldoende kennis over
 - De werking van medicijnen
 - Het ziektebeeld van de client
 - Het medicatieproces
 - Mogelijke medicatieproblemen, zoals bijwerkingen en wisselwerkingen
2. Vaardigheden om medicatie in verschillende toedieningsvormen te geven
3. Problemen met medicijngebruik te signaleren en op te lossen of over te dragen
4. De juiste professionele houding (o.a. communicatievaardigheden) om medicatie te geven
5. Je kent het verschil tussen voorbehouden en risicovolle handelingen

Toetsingskader IGJ

Toetsingskader IGJ bestaat uit drie thema's:

1. Persoonsgerichte zorg
2. Deskundige zorgverlener
3. Sturen op kwaliteit en veiligheid

- ✓ Voor alle doelgroepen in de zorg
- ✓ Cliënt heeft eigen regie op het medicatieproces
- ✓ Zorgverleners zijn bevoegd en bekwaam
- ✓ Medicatiebeleid beschreven
 - ✓ Rollen en verantwoordelijkheden
 - ✓ Vastleggen en handelen volgens afspraken
 - ✓ Samenwerking met client
- ✓ Zorgaanbieder doet risicoanalyse voor ICT- hulpmiddelen in medicatieproces, voordat hij deze in gebruik neemt.

Toetsingskader Medicatieveiligheid

Medicatieveiligheid in de maatschappelijke zorg

Utrecht, november 2023

Rol zorgorganisatie en zorgverlener

Bekwaam ben je in professionele omgeving alleen als:

- Je vereiste scholing en begeleiding gehad hebt (theorie en praktijk)
- Je werkgever je bekwaam vindt
- Je jezelf ook bekwaam vindt

Zorgaanbieder:

- ✓ Zet voldoende en deskundige zorgverleners in bij het leveren van de medicatiezorg
- ✓ Schoolt, ondersteunt en stimuleert hen structureel op dit onderwerp
- ✓ Zorgt dat de samenstelling van het personeel past bij de zorgvragen van de cliënten

Zorgverlener:

- ✓ Kent de grenzen van haar deskundigheid
- ✓ Zorgt er samen met werkgever voor dat hij passend bij de functie, bevoegd en bekwaam is en blijft

***Voelt iemand zich niet bekwaam voor een bepaalde handeling? Dan is hij of zijn ook niet bekwaam!
"Het moest van mijn leidinggevende", is NOOIT een excuus!***

Voorbehouden vs risicovolle handelingen

Voorbehouden handelingen

- Wet BIG – Beroepen individuele Gezondheidszorg – voorbehouden en risicovolle handelingen
- Als je een handeling niet goed uitvoert, is dat je eigen verantwoordelijkheid. Je valt als BIG-geregistreeerde onder het tuchtrecht.

Risicovolle handelingen

- Handelingen die risico's meebrengen voor de client maar die mogen worden uitgevoerd door mensen die Niet-BIG geregistreerd zijn
- Kick-Vilans protocollen benoemen enkele handelingen met betrekking tot medicatie als risicovol
- Medewerkers vallen onder civiel recht, hebben eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of hij bevoegd/bekwaam is om handeling uit te voeren
- Zorgorganisatie moet voorwaarden scheppen waardoor medewerker bevoegd en bekwaam kunnen worden en blijven

Groepjes: beleid stagiaires

Vorm groepjes van drie of vier

Bespreek met elkaar en noteer kort:

- Hoe zet je stagiaires in bij medicatiezorg? Wat mogen ze wel, wat niet?
- Hebben jullie beleid voor de inzet van stagiaires?
 - Voor alle afdelingen/locaties gelijk?
 - Verschil scholingsniveau, functie?
 - Verschil risicovolle en voorbehouden handelingen?
- Is medicatiezorg opgenomen in beleid?
- Wat is de onderbouwing van dit beleid?
- Is er contact en contract met Scholen over dit beleid?
- Welke problemen ervaar je bij inzet van stagiaires?

Plenair: benoem een opvallend punt dat de ander je vertelde

Hoe iedereen bevoegd en bekwaam?

Beleid:

- Basis: Beleid zorgorganisatie: wat verstaan wij onder goede zorg?
- Kwaliteitsbeleid: wat is daar voor nodig?
- Medicatiebeleid: Borgen veiligheid en verantwoordelijkheden op medicatiegebied (op basis van 'Veilige Principes' en goede afspraken medicatieoverdracht)
- Scholingsbeleid: hoe zorgen wij voor goed geschoolde medewerkers die deze kwaliteit kunnen leveren, en weten we welke medewerkers welke scholing nodig hebben?

Scholing:

- Let op theorie én praktijk (meelopen met deelronde, skillslab)
- Basisscholing, begeleiding, toetsing en herhaling
 - Vaak 1x per 2- 3 jaar, ideaal = jaarlijks
 - Denk aan nieuwe medewerkers en tijdelijk personeel
- Vastleggen in scholingsbeleid (basis, verdieping, herhaling – cyclisch model)
- Regelmatig controleren of verplichte scholingen zijn gehaald

Vragen?

